

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.543/2011/4.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. október 20. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rágalmazás vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Békéscsabai Városi Bíróság 1.B.117/2010/16. számú ítéletét és a Békés Megyei Bíróság 1.Bf.295/2010/6. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Békéscsabai Városi Bíróság a 2010. július 14. napján kihirdetett 1.B.117/2010/16. számú ítéletével a terhelt bűnösségét rágalmazás vétségében (Btk.179.§ (1) bekezdés 2. fordulata és (2) bekezdés b) pontja) állapította meg. Ezért őt 1 (egy) évi időtartamra próbára bocsátotta. Kötelezte a magánvádlónak 24.000.- forint, valamint a magánvádló jogi képviselőjének 86.500.- forint megfizetésére. Megállapította, hogy a jelenléti díj és útiköltség címén felmerült költséget a magánvádló viseli.

A felmentésért bejelentett védelmi fellebbezés folytán másodfokon eljárt Békés Megyei Bíróság az 1.Bf.295/2010/6. számú, 2010. november 17. napján jogerős végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős, a másodfokú bíróság által is irányadónak tekintett tényállás lényege szerint: A sajtókiadvány felelős szerkesztője és kiadója, a terhelt, a város polgármestere.

A sajtókiadvány XIII. évfolyamának 54. - a szünetelést követő újraindulás első lapszámának 4. oldalán, a szerző feltüntetése nélkül -, 2008. év október hó 10. napján „Azt beszélnek...” címmel egy cikk jelent meg a következő szöveggel:

„Azt beszélnek városszerte, hogy az üveggyári lakótelepen átadott 10 milliós játszótér jó, ha 3 milliót ér, ami rosszindulatú rágalom lehet csupán. Sokan tudni vélik, hogy a szocialisták a fennmaradó összegből jelentették és fogják megjelentetni az O.-i Párbeszéd nevű kiadványukat, amely igen „szép sikert” ért el az olvasók körében. Szerkesztőségünk ezeket a híreszteléseket azonban nem kezeli valós tényként, hiszen a befolyásos gazdasági és politikai pozíciókban maradt holdudvar saját zsebből is képes finanszírozni kiadványát. Nincs szükség ehhez közpénzre, mint ahogyan ezt az utca rosszindulatú polgára - egyébként eléggé el nem ítélt módon - feltételezi.”

A cikk szerzője P. P. volt, a sajtókiadvány impresszumában felelős szerkesztőként és kiadóként a terhelt neve szerepelt. Az nem volt megállapítható, hogy a lap kiadása előtt a terhelt a cikk tartalmát megismerte-e, annak megjelenését jóváhagyta-e.

A 2008. október 10-ei megjelenést követően P. P. felvetette az újság internetre kerülését, amelyet a terhelt elfogadott és helybenhagyott azzal, hogy ennek érdekében intézkedjen.

V. és T. Kft. internetszolgáltató P. P. megbízása alapján 2008. október 25-én domain nevet regisztráltatott és tárhelyet biztosított a weblapnak, elkészült a sajtókiadvány honlapja is, amelyre ismeretlen személy, P. P. megbízásából - a terhelt tudtával és beleegyezésével - az 54. lapszámot, az „Azt beszélnek...” című cikk változatlan eredeti formájában folyamatosan elérhető volt. Az elektronikus hálóról történő levételre 2009. április 9-én került sor.

A cikkben szereplő játszóvár megvalósítása az úgynevezett „üveggyári” játszótéren valósult meg, amely játszóteret és a parkot az Egyesület a lakosság és vállalkozók támogatásával újított fel. Ehhez az Önkormányzat képviselő testülete 10 millió forint támogatást szavazott meg, a 306/2008. (VII.11.) Ktsz. határozat a terheltet hatalmazta fel, hogy a játszóvár kivitelezéséhez

szükséges játékelem beszerzésére árajánlatot kérjen, és a nyertes ajánlattevővel a szerződést megkösse. A beérkező ajánlatok 2008. év július hó 23. napi értékelését követően, a szerződést az önkormányzat az M. Bt.-vel megkötötte. A játszóvár leszállítására, felépítésére, végül a lakosság számára 2008. augusztus 20. előtt átadásra került. A polgármesteri hivatal a bejárását követően a megrendelő önkormányzat azt 2008. augusztus 26. napján átvette, és kifizethetőnek nyilvánította a kivitelező számláját.

A bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségét csupán a világhálón történt megjelenés és terjesztést illetően állapította meg, mert a terhelt hatósági nyilvántartásba való bejegyzésére ugyan csak 2008. december 17-én került sor, azonban már ezt megelőzően is szerkesztőségi vezetőnek tartotta őt mindenki. A cikk internetes elérhetőséget pedig a bejegyzést követően is szándékosan fenntartotta.

Az eljáró bíróságok jogi indokolásának lényege szerint a sérelmezett cikk teljes tartalmát tekintve alkalmas volt arra, hogy a párt Alapszervezetének társadalmi megbecsülését súlyosan sértse, az lejáratási célt szolgált. Az inkriminált cikk, bár élt az irónia és a szarkazmus eszközeivel, nem mutatja a pamflet, mint műfaj jegyeit. Becsületsértő tényállításának lényege nem szűnt meg a stiláris eszközökkel csinosítás, esetleg irodalmi köntösbe bújtatás révén. Olyan becsület csorbítására, aláásására, alkalmas tényeket híresztel, amely a rágalmazás törvényi tényállásának elemeit kimerítik.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a terhelt védője nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt, amelyben lényegében az alapeljárásban hangoztatott védekezését ismételte meg. A sérelmezett cikk - vélekedése szerint - nem tartalmaz becsületérvést sértő kijelentéseket, arra közvetlenül utaló kifejezést. A feljelentés maga is tartalmazza, hogy a szarkazmus és az irónia stiláris eszközeivel él, ezért az abban foglaltak tényállításnak nem minősülnek, egyfajta véleménynyilvánításnak tekinthető, ami a büntetőjog szempontjából lényeges tűrési küszöböt nem lépi át. A Legfelsőbb Bíróság 2005/1289. számú Elvi Határozatát idézve rámutatott, hogy a felelős szerkesztő felelősségének megállapítására a sajtótörvény rendelkezéseinek megsértése, esetlegesen a polgári jogi felelősség megléte, önmagában nem elegendő a büntetőjogi felelősség megállapításához, szükséges a szándékosság is, ami az adott esetben hiányzik. Ezért a megtámadott határozatok megváltoztatását és a terhelt felmentését indítványozta.

A felülvizsgálati indítványra a magánvádló jogi képviselője írásban tett észrevételében a sérelmezett határozatok hatályában fenntartását kérte. Álláspontjának alátámasztására a BH 2011/186.

számon közzétett eseti döntésre hivatkozott. Eszerint még a közszereplővel szemben az olyan tényre utaló kifejezések - napilapban, olvasói levélben való - közlése, amelyek valóságuk esetén alkalmasak a közszereplő ellen büntetőeljárás indítására, túlmennek a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos szabadságán, s nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmozás bűncselekményének a megállapítására adhatnak alapot. A korábbiakkal szemben egy újabb fajta védekezés előterjesztése egyébként sem vezethet eredményre a felülvizsgálati eljárásban.

A védő és a magánvádló képviselője a nyilvános ülésen indítványaikkal egyezően szólalt fel.

A Legfelsőbb Bíróság az eljáró bíróságok jogi álláspontjával egyetértett, és a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak.

A felülvizsgálati eljárásban törvényi előírás folytán kötelezően irányadó tényállás szerint a terhelt az újság és benne a sérelmezett cikk megjelenése tekintetében döntési jogkörben volt. A cikk pártra vonatkozó tartalmát az internetre felkerülése előtt ismerte, miként azzal is tisztában volt, hogy az abban foglaltak nem csupán általánosságot sejtetnek, hanem konkrét dologról, a játszótér építésével kapcsolatos pályázat pénzügyi kérdéseiről szólt, még akkor is, ha a szerkesztőség a híresztelést nem kezelte valós tényként. A történetben foglaltak a terhelt által váltak a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé, ismertté.

Az 1978. évi IV. törvény (Btk.) 179. § (1) bekezdésébe ütköző rágalmozás vétségét az követi el, aki valakiről más előtt, a becsület csorbítására alkalmas tény állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ. Ennek megfelelően a bűncselekmény elkövetési magatartásai a tényállítás, a tény híresztelése vagy a tényre közvetlenül utaló kifejezés használata. A cselekmény súlyosabban minősül, ha a rágalmozást aljas indokból vagy célból, nagy nyilvánosság előtt, illetve jelentős érdeksérelmet okozva követik el.

Az eljáró bíróságok helytállóan, a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül állapították meg, hogy a cikkben olyan tényre utaló kifejezések vannak, amelyek becsület csorbítására alkalmasak.

Egyértelmű a bírói gyakorlat abban, hogy a rágalmozásnak nem tényállási eleme a becsület csorbítására alkalmas tényállítás valósága vagy valótlanága, míg a mások által tett olyan tényközlés továbbadása, amely nem az elkövető személyes tudomásán alapul - híresztelés függetlenül attól, hogy a valóság vagy valótlanóság kérdésében az elkövető állást foglalt-e vagy sem.

Ez esetben a szarkazmus és az ironia stiláris eszközei közömbösek, a cikkben szereplő „rosszindulatú rágalom” kifejezés használata

ellenére a bűncselekmény eshetőlegesen szándékkal is megvalósul.

Ellentétben a felülvizsgálati indítvány érvelésével, a Legfelsőbb Bíróság - osztva az alapügyben eljáró bíróság álláspontját - megállapította, hogy a már megjelent lapszám elektronikus elérhetősége is híresztelésnek minősül.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Be. 426. § alapján a megtámadott határozatokat hatályában fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság végzése elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja.

Minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt (Be.418.§ (3) bekezdés), kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 416. § (1) bekezdés e) és g) pontján alapul. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2011.október 20.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

*tisztviselő
Bné*